СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 57. | Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 9. марта, 1923. | VOL. XXXI. | No. 57. | Jersey City, N. J., Friday, March 9, 1923. | THREE CENTS

СТЕЙТИ ПОЧИНАЮТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ ПРОДАЖІ ТРІЙНИХ НАПИТКІВ

ШІКАҐО, 7. марта. — Пять середно-західних стейтів уже ухвалило або думає ухвалити закони проти продажі трійних напитків, яка шириться від заведення прогибіції.

Для поборювання нещасть від трутин, які продається тепер потайно під іменем горівок домашнього виробу, законодатні влади впали на думку карати тяжкими карами всіх, що такі напитки продають. Звичайно закони постановляють, що всякий, котрий продасть напиток, від якого друга людина життє стратить, має бути караний за душегубство так само, гейби він свідомо хотів його струїти.

В стейті Канзас легіслятура застановляється тепер над законом, після котрого мається карати як душегуба не лишень того, що утрійну горівку продає, але навіть такого, що такої горівки дасть другому напитися даром. Леґіслятура стейту Оклагоми такий закон уже ухвалила. В Айові сенат вже голосував за каранием продавця отруйливих напитків. В Огайо вже навіть губернатор відписав закон, після котрого продажа отройного трунку є вбийством другого стевнин. Подібні проєкти є тепер під обрадами леґіслятур стейтів Мишиґен, Минесоти та Норт Дакоти.

Замітно, що рівночасно, як в стейтових законодатних тілах радять та ухвалюють подібні закони, ухвалюють також резолюцію до конґресу, щоби він дав почин до обмеження прогибіційного закона.

ПРОЦЕС ЗА ГЕРИНСЬКУ МАСАКРУ СКЕБІВ

МАРІОН, Илинойс, 7. марта. — Другий день росправи проти другої пайки обжалованих за геринську масакру скебів минувшого червня зазначився тим, що двох, покликаних прокураторією свідків зложило зізнання, дуже обтяжаючі для Гафа Вілиса, члена ради стейтової юнії майнерських робітників.

Наперед Роберт Трейсі, котрий, як самий каже, належить до юнії, але підчас страйку працював, присвідчив, що Віліс був немовби командантом юнійних робітників, котрі так жорстоко росправилися зі скебами. Він то мав приказати юнійним робітникам забрати полонених скебів з дороги в ліс і там вистріляти їх до ноги. Свідок підчас розстрілу дістав теж кулю в плече, але спас своє життє тим, що, хоча ранений, кинувся в поблизький став та переплив на другий беріг.

Посвідував далі один С. К. Мекдавел, також жертва заворушень, що Віліс бив його револьверовим прикладом по голові. Джан Шафнер, знов, котрий є склеповим помічником в однім склепі зелізних товарів в Герині, зложив зізнання, що в день заворушень Віліс казав властителеви крамниці видати зброю та амуніцію членам юнії, ручачи за їх заплату своєю урядовою властю в юнії.

ЗМЕНЧЕННЄ ЧИСЛА ДЕРЖАВНИХ РОБІТНИКІВ ТА УРЯДНИКІВ

ВАШІНҐТОН, 7. марта. — Після звіту федерального уряду число державних федеральних урядників та робітників зменчилося за час урядовання президента Гардинга на 102,101. На загал зменчено число робітників майже в усіх департаментах (міністерствах), а найбільше в департаментах війни та фльоти. Лишень департаменти почти та рільництва розширилися, набираючи більше працьовників.

МІНІСТЕРСТВО РІЛЬНИЦТВА ПРО ПОТРЕБУ ЗАЛІСЮВАННЯ

ВАШІНҐТОН, 7. марта. — Нині відбулося перше засіданнє установленого сенатом комітету, котрий має розслідити деревляний та паперовий промисел. Першим свідком, переслуханим комітетом, був секретар (міністер) рільництва Волес. Зізнав він, що Злучені Держави відчувають недостачу дерева, бо вони нерозумно винищили свої лісові припаси, зменчуючи свої лісові простори до одної третини. З тої причини Волес підніс потребу ощаджування лісових скарбів та залісювання зрубів. Длятого він заявився за ухваленнем закона про підданнє навіть приватних лісів під строгу державну контролю.

СПРАВА САККО ТА ВАНСЕТТІ

ДЕДГЕМ, Месечузетс, 7. марта. — Головними свідками на росправі перед найвисшим стейтовим судом, котрий має рішити, чи признати Саккови та Вансетті право на нову судову росправу, були Л. Пельсеа та пані Л. Андру, котрі недавно відкликали були свої зізнання на першій росправі проти обох обжалованих. Тепер обоє знов відкликали свої відкликання та зізнали під присягою, що брехали в своїх відкликах. Л. Пельсеа зізнав, що він відкликав свої зізнання, обтяжаючі для обох підсудимих, бо йому їх приятелі обіцяли добрий заробок, дали напитися та заплатили 70 центів на „гуд тайм". Пані Андру зізнала, що її примушено зложити заперечуючі попередні зізнання свідоцтво; примусити до відкликання зізнань мав її власний син, адвокат обжалованих, котрий намовлюючи її від пів до восьмої рано до 4 вечером, наконець загрозив, що він оголосить публично якийсь дешпіт.

Дальше переслуханне свідків відбудеться в пятницю. Тимчасом оба обжаловані почали нині 21-ий день своєї добровільної голодівки.

ЗА ПИВОМ І ВИНОМ

Нюйорський стейтовий губернатор уже порозсилав до всіх членів конґресу копії резолюції стейтової легіслятури, завзиваючі його дати почин до зміни прогибіційної постанови так, щоби вільно було виробляти та продавати пиво та легкі вина.

НОВИЙ СПОСІБ ЛІЧЕННЯ КАШЛЮКА

Два нюйорські лікарі виступили перед медичним стейтовим товариством з відчитом про вислідн своїх розслідів над лічениєм кашлюка („коклюша", „гупінґ коф") при помочи „лучів Ікс".

ДОЗБИРАЙМО ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви

до суми $30,000!

Вже не богато бракує. Всі громади як подбають як слід, то в недалекому часі збірка буде довершена і перевершена.

Українські громади і товариства:—

Допильнуйте сього найважнійшого тепер діла, аби скоро американські Українці могли повідомити рідний край, що і сим разом поміч для його боротьби увінчалась успіхом!

ПРОГИБІЦІЯ ПІДРИВАЄ СУДІВНИЦТВО ПРИ ПОМОЧИ ЛАВ ПРИСЯЖНИХ

Перед месечузетською стейтовою легіслятурою виступив генеральний стейтовий прокуратор з закидами, що прогибіція зруйнувала зовсім лави присяжних суддів. Від кількох вже місяців кожда лава присяжних суддів така запита, що про якенебудь розбиранне справи навіть мови бути не може. Легіслятура обіцяла розвести в справі закидів слідство.

ПРОЦЕС ПРОТИ АКТОРІВ ТЕАТРУ

На приказ нюйорського стейтового прокуратора арештовано в вівторок двох менаджерів та 12 акторів одного нюйорського театру, котрий виставляв в англійськім переводі драму „Бог пімсти", написану жидівським автором Шалом Ашом. Арештованим закидується виставленне неморальної штуки. Актори, акторки та менаджери зявилися перед великою лавою прийсяжних суддів, вислухали свого обжаловання та були пущені домів за кавцією. Менаджери боронятьcя тим, що штуку ставили в Ню Йорку вже богато разів на німецькій та жидівській мові. (Свого часу її перевід появився був в „Літературно-Науковім Вістнику.")

ЗАЯВА ПОСЛА ШУЛЬГИНА

З нагоди 5-літньої річниці проголошення самостійности України, посол У. Н. Р. Шульгин, подав французькому урядови заяву, в якій пригадує, що український народ залишається вірним своїм національним ідеалом. Він доказав це не перестає доказувати це і сьогодня.

Шульгин протестує проти претенсій російських совітів виступати на льозанській конференції в імені України. Український народ ніколи не погодиться, щоби російський совітський уряд і його агент на Україні, Раковський, виступали від його імени.

Український народ не признає і не признасть ніколи жадних зобовязань, які в його імені затягнуть його гнобителі.

Цей нарід і його „уряд" вимагають визволення рідної землі. Вони хотять, щоби червоні московські наїзники уступили, і щоби повернула українська законна влада, яка тільки одна в силах відновити порядок і добробут країни. Так довго, як не зістане відновлені цей порядок і цей добробут, нема чого сподіватись усталення відносин на сході Европи.—(Украінпрес).

В УСІХ СПРАВАХ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ"

проситься відносити не до поодиноких урядників, але до секретаря організації на адресу: „Obyednannye" 136 So. Fourth Street, Philadelphia, Pa.

СЕНАТОР ЛА ФОЛЕТ НЕ ХОЧЕ „ОЧИЩЕННЯ"

У сенаті висканської стейтової легіслятури внесено внесенне, щоби зі стенографічних протоколів засідань сеї палати вичеркнути поміщену там колись резолюцію професорів висканського стейтового університету, даючу сенаторови Ла Фолетови публичну догану за його становищи супроти війни. Приятелі Ла Фолета хочуть вичеркнення сеї резолюції зі справоздання засідань законодатної власти, однак самий Ла Фолет віднісся до них з просьбою полишити згадану резолюцію в протоколах яко доказ, до чого здібна военна горячка.

ЧЕРЕЗ ЛЕДИ СПІЗНИВСЯ НА 10 ДНІВ

До нюйорського порту приплив в середу німецький корабель „Баерн," котрий ще 15. лютого виплив з Гамбурга з 323 пасажирами, та великою збіркою диких звірят. Як подають пасажири, причиною такого опізнення приїзду були величезні ледові поля, які залягли середину Атлянтиського океану, а котрі треба було обїздити далеко на полудне. Кромі сього через весь час подорожі лютували сильні бурі, наслідком котрих кораблеви не ставало вугля і він мусів вступити до Галифаксу по новий ладунок топлива.

Серед бурі не обійшлося теж від тяжких пригод для пасажирів. Одну пасажирку, примірои, морська филя кинула так сильно об корабельні поруча, що вона через цілу решту дороги мусіла лежати в корабельнім шпитали лічучи свою побиту ногу та бік. Коли корабель віхав до порту, вона не могла власними силами зійти на сушу.

Звірята, які привезено на кораблі, походять зі звісної „школи" Гаґенбека у Гамбурзі.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

32,000 людий на одним концерті Українського Національного Хору 26-го грудня бачило сей чудовий хор в Bull-Ring, Mexico City? Чи Ви знаєте, що Ви зрозумієте вартість доброї цигаретки если почнете сейчас курити Fenmar?

ЗДОРОВЛЄ ЛЕНІНА

МОСКВА, 7. марта. — Нині заявив на вібранню московської комуністичної партії заступник премієра, Леон Каменев, що стан здоровля Миколи Леніна поліпшуєтся.

Він заявив, що Ленін заскоро взявся був до праці по тяжкій літній недузі і се його знову було ослабило, але доктори тоді, побачивши сумні наслідки перепрацьовання, строго заборонили йому займатися в якийнебудь спосіб державними справами. Одначе тепер, казав він, стан його здоровля значно поліпшав і він вже може писати політичні статті до московських газет.

СОВЕТСЬКИЙ ПОБУТ НА УКРАЇНІ

„Рабочая газета" оповідає, що на одній з копалень Донецького водозбору шахтьорам був обіцяний подвійний пайок і чотири кавалки мила, коли вони погодяться піти до лазні; треба сказати, що серед робітників є такі, які не милися гарячою водою більше як три роки. Повіривши в подвійний пайок, робітники юрбою пішли лазні, але потім виявилось, що ніякої премії не буде, бо все це було вигадано для того, щоб примусити шахтьорів піти до лазні.

„Гудок" подає такий побутовий образок: На зелізницях тепер в великій моді „самогон-сигнал". Серед дороги потяг спиняється. Серед пасажирів повний переляк: — Обвал? Повідь? Розбиття? В дійсности справа стоїть простійше: на шинах, санелях в двадцять перед потягом, стоїть якийсь панок й робить машиністові знаки... пляшкою самогону.

У нас на чорноморській лінії завжди так, — навчав переляканих пасажирів якийсь місцевий мешканець. — коли тобі треба на потяг — бери пляшку в руки і на лінію. Машиніст вже знає. На стації Лос це ствердили: „Самогон-сигнал" лінше, червоного коліру, впливає; тільки покажи — поспішний спинить. У нас на перегонах, всі так сідають.

НОВІ КОПАЛЬНІ ЗОЛОТА В НІМЕЧЧИНІ

Недалеко міста Корбах у Німеччині винайшли німецькі учені в землі нові великі поклади золота. Тепер на тім місци будується велика копальня. Кажуть, що ця копальня достарчить Німеччині богато золота і вбогатить німецький нарід, який тепер аж стогне від усяких тягарів та податків.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІДПОРУЧНИК В МОСКВІ КАЖЕ, ЩО РОСІЯ НЕ ПОТРЕБУЄ ВЖЕ БІЛЬШЕ ПОМОЧІ ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ

МОСКВА, 7. марта. — Полковник Вилієм Н. Гаскел, директор Американської Ратункової Адміністрації в Росії, повідомив американського міністра торговлі Герберта С. Гувера, що Росія вже більше не потребує помочі в поживі, але в грошах і кредиті для економічної відбудови Росії.

Перед висланием телеграми до Вашінґтону полк. Гаскел розмовляв про се з третім заступником премієра, Леоном Каменевом, котрий потвердив його погляди в усік подробицях.

В телеграмі полк. Гаскел повідомив міністра Гувера, що відносини між А. Р. А. і большевицьким „урядом" є вдоволяючі, та що тепер є доволі засобів для ратовання голодуючих аж до нових жнив.

Далі він заявив, що в Росії люди не відживляються достаточно, але дійсного голодовання богато нема. Якби навіть заграничну поміч усунено, заявляє Гаскел, то в Росії не голодувало би більше як 1,000,000 осіб. Тепер в Росії хліб дешевший як в других краях.

Вкінці він зазначує, що Росія тепер потребує передівсім гроший і кредиту на відбудову зелізничих шляхів і доріг та хліборобського промислу.

Вивіз збіжа з Росії, каже Гаскел, вказує на поступ у піднесенню продукції хліба в Росії.

Полк. Гаскел нині покидає Росію і виїздить до Атен, столиці Греції.

АНГЛІЯ ДАЛІ ДЕРЖИТЬСЯ ОСТОРОНЬ ВІД ФРАНЦУСЬКОЇ ЗАБОРЧОЇ ПОЛІТИКИ

ЛОНДОН, 7. марта. — Британський премієр Бонар Ло заявив учера в англійському парляменті, що його правительство не має жадних пропозицій у справі поладнання питання про Поруре, додаючи, що може декому не подобається ся заява, але він вважає, що ліпше не мати жадної політики аніж мати таку політику, яка не може мати успіху.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА ДО ПЕРЕГОВОРІВ, АЛЕ ФРАНЦІЯ МУСИТЬ ДАТИ ДО НИХ ПОЧИН

БЕРЛІН, 7. марта. — Німецький канцлер Куно у своїй вчерашній промові з приводу рурської ситуації заявив, що Німеччина не противна мировим переговорам з Францією, але поки Франція держить свою армію на німецькій території такі переговори не можливі. І у всякому разі, казав він, почин до переговорів мусить вийти від Франції а не від Німеччини.

Ся заява Куна припала до вподоби німецькому громадянству і майже вся німецька преса висловилася з признаннем про неї.

ФРАНЦУЗИ ХОТЯТЬ ПРОДОВЖАТИ СВІЙ НАПАД НА НІМЕЧЧИНУ ДАЛІ НА СХІД

БЕРЛІН, 7. марта. — Вісти з Рурщини повідомляють, що Французи хотять ще дальше розширити свою окупацію німецької території. Вони вже зачинають робити до сього приготовання.

Кажуть, що Французи хотять заняти Франкфурт, Мінхен та інші міста в полудневій Німеччині.

ФРАНЦІЯ ПРОБУЄ ВАРИТИ НОВУ ЕВРОПЕЙСЬКУ ПОЛІТИКУ

ЛОНДОН, 7. марта. — З Франції виходить раз-враз нові вісти про нову европейську політику, яку хоче затіяти теперішнє французьке правительство Пуанкаре.

Недавно появились чутки, що Пуанкаре приготовляє новий союз Франції з Італією. До того союза приняло би також Бельгію і ще кілька малих держав в Середній і Східній Европі. Тоді був би се так званий „КОНТИНЕНТАЛЬНИЙ БЛЬОК", який хотів би правити на цілому континенті Европи, без Англії, або й навіть і проти Англії.

Потім інші чутки говорили, що правительство Пуанкаре стремить до віднови союза з Росією, хотяй покищо там ще правлять большевики.

Одначе з поінформованих кругів сповіщають, що Франція на ділі не думає зачинати жадної нової европейської політики. Вона волить тепер ще держатись „антанти" (ентенти), але вже наперед пускає у воздух „пробні бальони", аби вивідатись, що про се думає Англія.

Англія безперечно не буде сидіти тихо, бо вона ніколи не згодиться на верховладу Франції на континенті Европи.

АҐІТАЦІЯ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ

КРАКІВ, Польща, 14. лютого. — Тутешний польський дневник „Час" повідомляє, що на Великій Україні зачалась тепер дуже сильна проти-польська аґітація.

По містах України держать тепер відчити і промови про справу Східної Галичини, яка тепер там першою справою на порядку дня.

ЛЯХВА НАПАДАЄ НА УКРАЇНСЬКІ СЕЛА

ЛЬВІВ, 14. лютого. — Тутешня українська газета „Слово" повідомляє, що ляхи вислали „карну експедицію", зложену з 60 жовнірів з машиновими крісами, на село Торговицю, в городенському повіті.

Ляцькі жовніри забрали в селі худоби, збіжа і иншї вартости 5 міліонів польських марок (150 долярів).

Такийсамий напад виконали ляхи на село Стрільче.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Ва оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СТАНОВИЩЕ ІТАЛІЇ У СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Дня 7. лютого с. р. відповіло італійське міністерство закордонних справ на інтерпеляцію посла Прунотта й тов. у справі подій у Східній Галичині:

Міністерство для закордонних справ поінформоване про зажалення проти польського уряду, які галицькі комітети не занедбують подавати до відома ріжним правительствам у своїй постійній пропаґандистичній праці в користь свого національного правительства. Піднесені Галичанами питання були предметом розсліджень в Лізі Народів і на Конференції Амбасадорів.

Наведеним одною стороною арґументам протиставили Поляки свою оборону так, що не можна було дійти до розвязання сих замотаних і делікатних питань.

На всякий спосіб Італія задумує ділати дотично сього питання в повній згоді з аліянтами, використовуючи права, які прислугують Італії так як всім аліянтам на основі арт. 91. сен-жерменського мирового договору.

Тяжко відділити одно економічне питаннє від усіх інших економічних і політичних, з якими вона злучена. Польща силою рішення Найвисшої Ради з 25. червня, 1919, була уповажнена окупувати Галичину по ріку Збруч. Се було уповажненнє, „не пересуджуючи в нічім постанови, яку прийме пізнійше Найвисша Рада у справі вирішення політичного становища Галичини".

Другим рішенням з 11. липня, 1919, Найвисша Рада хотіла уповажнити польський уряд установити цивільне правліннє у Східній Галичині по заключенню Польщею договору з головними аліянтськими і заприязненими державами, якого постанови мали-б забезпечити, оскільки можливо, самоуправу території і свободу політичну, релігійну та особисту населення.

Колиж від того часу Галичина лишилась під фактичним окупаційним режімом і не принято ніякого остаточного рішення, то причина сього лежить в делікатности питання, яке неможливо розвязати без належної оцінки всіх елементів, що в ньому містяться, і у факті, що питання, яких вирішенне видалось більше пекучим, вичерпали активність Найвисшої Ради.

Великі аліянтські і заприязнені держави, які мають над територією Галичини суверенні права, передані їм Австрією, покликані брати під розвагу домагання Галичан; отже покликана акція збірна, а не акція поодинокої держави. Італія передала Раді Амбасадорів, до якої компетенції належить робити заяви відносно інтерпретації і примінювання договорів, зажалення Галицьких Українців.

Ернесто Вассалльо,
Державний підсекретар закорд. справ.

ПОСОЛ М. ЛУЦКЕВИЧ У ВАРШАВСЬКІМ СОЙМІ В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

(Оригінальна допись „Свободи" з Відня).

Вибори до польського сойму відбувалися в часі, коли п. Марко Луцкевич, відомий укр. діяч з Луцка сидів у польській тюрмі. Помимо того його вибрано а польський сойм мусів „з болем серца" ухвалити його випущенне на волю.

Посол Луцкевич се людина, у котрої „плоть немощна" але зато „дух бодр". Він не занедбує ніякої нагоди, при котрій лише може сказати Ляхам слово правди. Така нагода лучилася дня 12. лютого с. р. підчас дебати над пожичкою для міста Львова у висоті 120 міліонів марок, — а то в ціли направи бруку на улицях і площах Львова, котрі під управою славного бурмістра Наймана і його кумпанів зі „Стржельници" зачали чимраз більше приймати характер і вид славних у цілім світі „польскіх друг".

П. Лучкевич зазначив, що ЛЬВІВ НЕ Є „ІНТЕҐРАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ" і сі слова викликали великий „рветес" між польськими послами а передовсім між Пястовцями Вітоса, котрі як звісно стоять на тім становищи, що землі польських дідичів у Східній Галичині лише між Мазурів повинні бути парцельовані. Посол Кернік а за ним Бриль зачали викрикувати проти п. Луцкевича, а „маршалек" Ратай (ґімназіяльний суплент) заявив йому що таке твердженне знаходиться в суперечности з посольським приреченнем.

Сим заохочені Ляхи зачали ще горячійше виклинувати: „Гайдамака! Кто пану казал так провоковаць?! Ми на то в сейме польскім не позволіми!"

На се Луцкевич: „О скільки знаю, то Східна Галичина знаходиться в цілком инших правно-державних відносинах..." На се польська товпа: „то скандал! то провокація!"

П. Ратай знову забрав голос і зачав пояснювати, що Східна Галичина належить до Польщі на підставі рижського договору принятого соймом.

Коли однак п. Луцкевич підніс з натиском, що се людности української не обходить, бо її ніхто о згоду на такий поділ українських земель не питав — Ратай попав в шевську пасію та відобрав послови Луцкевичеви голос.

„Курер львовскі" доносить, що Український Клюб не зсолідаризувався з сими заявами п. Луцкевича та що в наслідок сего він виступив з сего Клюбу. Ми в се не хочем вірити і уважаем таку поголоску лише за „побожне жичене" польської преси. Будь що будь не надійшли доси ніякі вісти з українських жерел. Всеж таки треба ґратулювати п. Луцкевичеви з нагоди сего смілого виступу.

Др. К. Трильовський.

ОБРАЗКИ З КАНАДИ.

II. УБОГІ УКРАЇНСЬКІ ОСЕЛІ І ПРИЧИНА ЇХ БІДНОТИ.

Як сильна заметіль іде по прерії, тоді годі їхати дальше. І треба ждати. Так мусів ждати і я два дни в малім-малім містечку Ґудів на прерії Саскачевану, хоч обіцяв я п. учителеви Микитюкови, відвідати його на фармі. Та не міг. Але той час ужив я на маленьку економічну студійку з канадійського життя — на студійку про найбіднійших. Багато говорив я про се зі старими фермерами і по дорозі і в Ґудові. Тай сам дещо бачив. І на тій основі пишу сю студійку. Ось вона:

Канада — величезна країна з богатьома ще свобідними землями. І тому на перший погляд дивно, як можуть у такій країні бути убогі оселі, коли тут є ще свобідні землі. А прецінь убогі оселі істнують. І ще які убогі! Є в Канаді околиці, де українські селяне сидять уже по 20 літ і не виорали більше, як по 15 акрів землі, хоч мають цілі фарми. Відповідно до тої малої скількости обробленої землі вони дуже бідують. Мають ще хати старого типу з великими печами, носять старокраєвий стрій і самі його шиють, бо купити готового не мають за що.

Ті убогі українські оселі розкинені на північ від Прісвил, Сторджес, Стіннен, Норквей і на північний захід від Лебединої Ріки (Сван Рівер). До дуже убогих належать також українські оселі на північ від міста Вінніпеґу між озерами Вінніпеґ і Манітоба а також в полудневo-східнім куті Манітоби.

Немов на глум одна з найбіднійших околиць Канади називається „Pleasant Home" — Приємна Домівка!

Наші люде в тих околицях живуть переважно не з хліборобства, а з дров (рубають і возять по 16-20 миль та продають по 2.50 доляра за фіру!) з риболовлі, з ловлі водних щурів і т. п. На шматку обробленої землі мають трохи бульби, підгодують одну-дві безроги, мають трохи курей тай так тягнуть свою біду.

Якіж п р и ч и н и їх бідности, чому вони не опускають тих своїх нужденних осель та не йдуть кудись, шукати лучшої долі?

Є вісім причин їх бідности. Перша причина се кепська земля, на якій осіли. Каміннє, ліси, води і мочари. Як приїхали на такий „ґрунт", так сидять там, по 20 літ і більше тягають каміннє — тай тільки. Гірко їм там жити. Але вони як черваки у хріні вперто держаться своєї біди.

Щож їх держить у тім хріні?

Дальші причини їх бідности. Друга причина се їх темнота. „Вони такі темні й несвідомі, як були тому чверть століття, коли приїхали в сі пущі зі старого краю. Ніде не були, нічого не знають і думають, що таке життє скрізь у Новім Світі. І так сидять у своїх лісах, а долом мочари. [illegible] воду дурять, трохи бульби мають — і так коротають свій „світогляд" про причини біди на світі: думають, що то „вчені", книжки тай ґазети винні всій їх нужді. Але се вже критичнійші між ними. Більшість і такого „світогляду" не має..."*)

Коли я приїхав до українського місточка Ґудів у Саскачевані, на наради з нашими найповажнійшими фермерами, заговорив я про те, як дібратися до тих околиць. Розуміється, не в справі позички національної оборони, тільки щоби сповнити обовязок національного державного представника тай відвідати тих найбіднійших з бідних, які і за морем не зустріли долі. Тоді наш заможний і дуже інтеліґентний фармер п. Федір Кушнір сказав мені таке:

— „Шкода туди їхати, бо їх навіть не зберете на віче. Як побачать чужого, зараз позамикаються й літом у корні, а зимою під ліжка ховаються. Бо хто знає, що за напасть? Навіть господар під ліжко влізе, що можна побачити через вікно літньою порою. До дому там дістатися важко. Як я був асекураційним аґентом, то їхав раз тими околицями. Як трафиться де відважнійший господар і пустить вас до хати, то жінка з дітьми як та квочка з курятами залізе до другої кімнатки і перестрашена заглядає, чи вже той „чужий" не забирається з хати. В таку пору, як ся, нема ніякої цілі їхати туди. Часом трафиться між тими темними людьми і такий, що має гроші. Буває, закрадеться такий до вагона з пшеницею, аби їхати даром. Там його заложать дошками і запльомбують тай там і замерзне на смерть. Стукати боїться. Тай врештою — хто його вчує в тягаровім ваґоні довгого поїзду? Часом знайдуть при трупі і пару сот долярів. А тикету (білету) не купив. І ніякої картки при нім нема. Навіть не знати, хто він і відки..."

Але такі, що мають по пару сот долярів, се, розуміється, рідкі вимки. Загал тих людей не бачить гроша.

Третя причина їх біди, а друга причина того, що вони не рухаються з місця й не переносяться кудись, — се їх численні родини (семї). Правда, сини їх йдуть кудись на роботи. Але на 50 може оден поможе щось батькови-мамі. Решта пропе все, що заробить, щей часом на зимівлю до дому приходить! А багато їх пропадає без вісти, „не признаються до родини". Нераз можна зустріти оповістки за ними в часописях. То бідні родичі по літах пошукують блудних синів, але звичайно надармо."*)

А старших, як запитати, чому не рухаються в світ, відповідають:

— „Та як іти? Тут усе хтось хорий в хаті. А худоба ще фенц (дротяну огороду) підре..."

— „Алеж як ви тут сидите, то нужда з вами сидить!"

— „Та навіть на тикет (карту їзди) не маю".

І так сидять вони дальше в глухих, мочаристих лісах. Доберіться ви до таких околиць з державною справою! Лекше дубовий сук розколоти...*)

Четверта причина їх бідности, а третя причина їх неповорушности се те, що ізза великого зимна в Канаді не всі роботи йдуть цілий рік. І так застановляють на зиму (а зима тут триває і 8 місяців!) роботи при шляхах, при зелізницях, при каналах і т. п. А ті бідаки якраз у зимі малиб більше змоги, піти зі своїх „фарм" на роботу. А тут бувають і такі зими, що міста мусять своїм коштом удержувати багато тисяч безробітних. Бували й такі тісні роки, що з офісів (бюр), які роздавали роботу, коли була, виливали воду, аби розігнати товпи безробітних, бо нема їм що дати: до таких дуже тісних років належав нпр. рік 1912. Фармері оповідали мені, що тут приблизно що 10 літ приходить кріза. „Але для багатьох вона постійна".

Є й між Англійцями така біднота, але дуже рідко.

Та всі ті причини ще не вистарчали мені, щоб пояснити самому собі неповорушність тих бідних людей. Я досліджував їх стан дальше, розпитуючи на всі боки й збираючи інформації від інтеліґентних людей з простого народа, обдарованих розумом з природи. Нарешті докопав я до ще цікавійших причин.

Властивою й мабуть головною, (пятою з черги) причиною їх бідности і (четвертою причиною) їх неповорушности єсть не брак, але те, — що вони мають. А вони мають — бульбу і взагалі мають що їсти. Бо біда се річ зглядна. В старім краю полягала біда передовсім на голоді. Тут іще ні. Як є, так є, але їсти ще є. І тут — властива тайна в бульбі. Вони втіклиби, якби не бульба. Але бульба є — і вона їх держить на місци, уможливляє їм держатися — при всіх инших причинах. Вона головна, між ними. І водних щурів трохи зловлять, продадуть шкірки з них і якось тягнуть біду. Притім якусь безроґу підгодують. „От, якось йде".—„Нам виглядає, що зле, а їм — от..." При їх вимогах!

Малі вимоги! Се шеста причина їх бідности й пята причина їх неповорушности. Ся причина тісно вяжеться з другою причиною: темнотою. Вони — близнячі сестри.

Сема причина їх бідности й шеста причина їх неповорушности — сентимент: вони полюбили вже ту бідну землю. Якраз ту бідну землю — з її мочарами і склистими водами, з її лісами, з її каміннем. Річ ясна, що в тім сентименті, в тій любови криється найкраща прикмета наших людей, деб вони не пішли. Якби не та любов до землі, то українського народу вже давно не булоб! І тут вона знов зацвила — на непривітній прерії, на мочарах, в осикових лісах Канади, на її найгіршій земли... Мені пригадуються тут наші селяне з пинських болот і лісів. Що за прекрасне племя— ті убогі Пинчуки з волосем як лен і шовк, з очима як синява неба. Я ніде в світі не бачив красших дітей, як діти наших Пинчуків знад Припеті. Тут у найбіднійших околицях Канади виробиться племя цілком подібне вдачею.

Яке кріпке його привязанне до тих мочарів і підмоклих лісів осичини, видно з таких прикладів. Наш поважний і заможний фармер Федір Скоробогач, родом з Коцюбинчик (повіт Гусятин), який уже 24 роки живе в Канаді, оповідав мені, що хотів свому молодому кревному з такої бідної околиці купити урожайну землю коло себе. Той молодець приїхав, побув два місяці і — вернув назад до своїх озер і підмоклих лісів. Виразно сказав, що там йому „краще жити".

В тих околицях господарка вже така як у старім краю: хати густійше біля себе, зі стодолами, без машин (бо нема на чім ними робити, годі там виорати більше землі). Літом ідуть на роботу, а зимою рубають дрова і возять до міст на продаж. Вони тісніще живуть, ніж фармері в богатших околицях. І тому більше зживаються з собою. Оден за другого скоро ручить. Наслідок, що тим бідакам часом все забирають.

І тут приходимо до восьмої та найцікавіщої причини їх бідности. Ся друга „ідеалістична" причина ділає вже як ексльозія, як вибух динаміту: попавши в довги, ночами забирають родини і щезають, лишивши все: худобу, коні, кури і т. д. Все те ричить, ірже, кудкудакає з голоду. В таких випадках найблищий сусід має дати знати до муніципалу. Муніципал повідомляє вірителів, що довжник утік і справа бере звичайний оборот.

Утікачі бояться продавати худоби, коли вона „заморґеджована" (урядово записана на довг), бо тоді карають, як зловлять винного. Так з лекшим серцем ідуть вони в світ за очи.

Такі випадки досить часті не тільки в убогих околицях. Ся остання причина (порука) разом з крізою ділають — загальніще, ширше, по цілій Канаді. І пускають „на бубен" не одного заможного колись фармера, який мусить утікати нічю з фарми, котру тяжким трудом видер лісам і прерії, котру потом своїм зливав чверть століття! Чи знаєте, який біль світить у його душі, коли він нічю покидає свою колись фарму — такий бідний, як прийшов сюди. Ой, ні! Далеко біднійший! Бо тоді мав молодість і здоровлє, найбільші дари природи. А тепер?

О, який студений вітер свище по прерії! І яку тверду співає пісню!

Тому—будьте ощадні й працьовиті. Бо світ се прерія, а доля се вітер. І скоро гаснуть молодечі сили. Тому готуйтеся до життєвої боротьби ще поки маєте молодість і здоровлє!

Я цікавий, чи наші молоді хлопці й панночки, для яких написав сю коротеньку економічну „розвідку" з канадійського життя, могли її дочитати до кінця. Я нарочно вбрав її в таку форму, що сам не знаю, як назвати таку розвідку. „Економія для смотриків" чи як? Я дуже бувби рад, якби ся статейка причинилася колись до того, що якийсь смотрик, ставши дорослою особою, помігби колись зорґанізувати поміч тим убогим поселенцям в пущах. Вони варті того, бо вони мають — мабуть найлучше серце зі всіх: Цілком несподівано одержав я запросини з такої убогої околиці, щоби не поминути її, бо й вона хоче причинитися до позички на потреби Рідного Краю! Неймовірне, але правдиве.

Що я там зберу? Ви не знаєте. І я не знаю. Може колись напишу Вам. І про все, як там буде. А Ви тимчасом будьте чемні й перечитайте собі якусь невеличку економію. А як буде скучна, то киньте і — практично вчіться економії, бо треба буде колись таки помогти бодай дітям тих бідаків — з волоссем як лен і шовк, з очима як синява неба... Так? Добре? Хоч не знаєте мене, але приречіть, що вложите собі на щадничу книжечку 1 доляра тай опісля докладати-мете з думкою, аби по літах помогти тим, що потребувати-муть.

Не забудьте, що якраз тепер ідуть наші діти ночию на прерії й навіть не знають, куди. А прерія дуже зимна і сніг на ній великий. І так на ній морозить, що і звірів не видко. Тут на півночі далеко — де бурі по озерах свищуть — по цілком замерзлих канадійських водах.

Заметіль зачинає меншати. Але до фарми п. Микитюка вже не мати-му часу завернути, бо треба їхати дальше. Коні вже чекають.

Писано в Ґудові (Саскачеван), в домі п. Івана Щурка з Ярославщини, в зимі, 1923 р.

Др. Осип Назарук.

*) З інформацій наших тутешніх людей.

*) З інформацій наших людей.

БОЛЬШЕВИКИ ТА ХЛОПСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ.

В однім американськім місячнику помістив Данило Новомірський, один з визначнійших провідників московських соціялістів-революціонерів, статтю про відносини російських мужиків до революції.

Стаття його замітна що найменче тим, що він один-одинокий серед теперішних московських ґазетярів та провідників робить ріжницю межи московським та українським селянином, а не кладе їх всуміш, як се роблять всі без виїмку комуністичні проводирі.

Замітна також тим, що кидає нове світло на сей помітний заворот московських большевиків від комунізму до проклятої ними приватної, капіталістичної торговлі. Пише він:

„З початком 1920. року російський селянин вступив в новий період. Здушивши протиреволюцію, він хотів повернути до нормального життя. Він зажадав знесення „пролетарської диктатури", свобідних виборів „совєтів", а передусім знесення насильного забирання приватної власности та привернення йому права розпоряджати зайвиною. СЕЛЯНИН ОСТАВСЯ РІШУЧИМ ПРОТИВНИКОМ КОМУНІЗМУ. Большевицький уряд відкладав з дня на день сповненне його волі, і селяни почали бунтуватися. Дня 2. марта 1921. року Кронштадт підняв повстанне. Правда, повстанне здушено, але воно пригадало большевикам про грозячу їм небезпеку. Вони почали тепер свідомо йти на компроміси, так як передтим вони свідомо всякі компроміси відкидали. Дня 15. марта, коли повстанне було в повнім розгарі, знесено конфіскату пільних зборів, так зненавиджену селянами, а в тиждень потім заведено податок на средства поживи. Селянам заґарантовано (запевнено) право свобідного торгування своєю зайвиною, а се право розтягнено пізнійше на всі продукти сільської праці. Дня 30. цвітня надано таке само право усім ручним ремеслам, а дня 9. серпня оголошено офіціяльно перехід до „нової економічної політики". КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД ВИРІКСЯ КОМУНІЗМУ. Инчими словами, СЕЛЯНИН ВІДНІС РІШУЧУ ПОБІДУ."

Зясувавши в сей спосіб побіду селянського індивідуалізму над вузкоглядним комунізмом Новомірський ставить собі питанне:

А що далі?

І на нього відповідає він так:

„Після всякої правдоподібности СЕЛЯНИН НЕ ПОЗВОЛИТЬ, ЩОБИ ПОБІДА ВИРВАЛАСЯ ЙОМУ ПОМЕЖИ ПАЛЬЦІ. Він буде спокійно зносити диктатуру другої кляси так довго, поки та кляса буде старатися не зачіпати селянських інтересів. Се значить, що розлом межи „сільською буржуазією" а „міським пролетаріятом" буде ставати все ширший та ширший. Се значить, що остаточно капіталізм таки добре закоріниться в напів-комуністичних промислах і остаточно пожере навіть чисто комуністичні інституції пролетаріяту. Се значить, що НОВА БОРОТЬБА МЕЖИ КОМУНІСТИЧНИМ ПРОЛЄТАРІЯТОМ А СЕЛЯНСТВОМ НЕМИНУЧА."

„Стоїмо тепер на порозі нового періоду революційної історії російського селянина. АБО МІСЬКИЙ ПРОЛЄТАРІЯТ, ЩОБИ ЗЛОМИТИ ЗРІСТ КАПІТАЛІЗМУ, БУДЕ МУСІТИ ПОВЕРНУТИ ДО КОМУНІЗМУ ТА ЧЕРВОНОГО ТЕРРОРУ; АБО СЕЛЯНИН ЗЛОМИТЬ ВСІ ПРАВНІ ТА БЕЗПРАВНІ ПЕРЕШКОДИ, ЗАВАЛИТЬ „СОВЄТИ" ТА ПЕРЕМІНИТЬ „СОВЄТСЬКИЙ" УРЯД НА УРЯД СЕЛЯН."

Певна річ, що не лишень один Новомірський рахується з такими можливостями. Можна припустити, що навіть большевицькі провідники здібні доглянути наближаючуся боротьбу. Колиб воно так було, то се кидалоби не мало світла не лишень на внутрішну політику московських большевицьких провідників, котрі, аби зацитькати московського селянина, обдирають українського, але й на заграничну політику Троцьких, котрі, предвиджуючи кінець свого панування на випадок війни, на польські провокації подзвенькують шабельками, але меча не зважуються підняти.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ПОЗІР!
В DICKINSON HIGH SCHOOL,
cor. Newark & Palisade Avenues, Jersey City, N. J.
— відбудеться —
В СУБОТУ, ДНЯ 10. МАРТА 1923
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.
Просимо всіх свідомих Громадян о як найчисленнійшу участь.
Початок о годині 7.30 вечером.
Улаштовує Укр. Народ. Дім (на горі міста) в Джерзи Сіті.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ЦЕРКВИ, ТОВАРИСТВА І КОМІТЕТИ ТА ВСЕ СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО!

Фонд Негайної Допомоги вже кінчиться. Доложіть своїх трудів і підіпріть громадно ту так важну збірку! Подбайте, щоби в списах жертводавців виднівло Ваше власне імя та імя Вашої громади на відповіднім місці! **Списи жертводавців — це списи українських жовнірів в Америці. Коли Ви ще не вписані до лісти українських жовнірів-борців, так впишіться і то зараз, виповняючи ще сьогодня ту картку та висилаючи її враз грішми на адресу:**

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Biulding, Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $....................

словами .... **долярів, на Фонд Негайної Допомоги Рідному Краеви.** Гроші ті мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на боротьбу о визволення Галичини з під ляцького найзду. Посвідку прошу мені прислати на таку адресу:

....

....

....

Др. Осип Назарук.

ЧИ ЗІЙТИ СПОКІЙНО ЗІ... СЦЕНИ?

Navigare necesse est,
Vivere non necesse.

Перед Святим Вечером одержав я тут у далекій Канаді від одного зі своїх щирих товаришів лист з такими словами:

„Моя карієра скінчена... Гоню останками сил, бо даром хліба їсти не хочу, але й се мусить кінчитися. Хотівби тільки ще закінчити (вичислює ріжні початки роботи) й зійти спокійно зі... зі сцени.”

Сей лист тронув мене глибоко і втиснув перо в руку, немов промовляючи до мене:

„Пиши! Бо зійти спокійно зі сцени — се мрія не тільки твого товариша, але й цілого твого покоління, може й цілого племени.”

І дійсно. Мабуть ніяка инша нота не звенить так виразно у великій орхестрі тих синів нашої нації, що визначилися чим-небудь, — як нота, котру тронув мій товариш. Вона звенить ціле тисячелітте нашої бувальщини в душі наших князів і гетьманів, які постригалися в ченці. Вона яскраво кричить у життеписях наших перевладних людий, як нпр. у Вишенського. Несвобідний від неї навіть найбільший з наших творців огненного слова — Тарас, що як бухаючий огнем вулькан досі горить і світить над Україною.

Словом — може ніщо так не характеризує Українців, як охота — до якихсь безмежних вакацій („канікул”). І тому маємо — безмежне ярмо.

„А я так мало, небагато
Благав у Бога: тільки хату,
Одну хатиночку в гаю...
Благав і досі же благаю...”

Се слова великого Тараса, написані ще в 1850 р., виняті з душі майже кождого Українця без огляду на те, чи той Українець жив перед ним, чи за нього, чи був тоді мертвий, чи живий, чи ще ненароджений. Бо Тарас дійсно великий, дійсно національний поет. І тому в нім, як в огнищі, зібрані всі додатні й — відємні сторони нашої душі, а між сами останніми й охота безмежних вакацій-ванікул.

Ся охота особливо міцно засідає в головах і мріях нещасних емігрантів: Десь там далеко в Ріднім Краю кипить крівава, завзята боротьба й може вона колись успокоїться — тоді повернемо там і заживемо спокійним життем... Кождий так мало, небагато благає в Бога — „тільки” раю на землі, розуміється на своїй, де мир і тишина, де щасливі люди, блаженна сторона!

Але що такого раю взагалі ніде в світі нема й ніколи не було тай мабуть не буде, а зокрема не може й не сміє бути у нас, що маємо перед собою ще величезні й цілком не мирні завдання, — отож такого покрою мрійники являються утопістами найшкідливійшого сорта. Се та сама порода людий, яка допустила розвалу всіх трьох українських державностий: княжої, козацької і сучасної. Се ті, що воліли не йти на фронт, або втікати з нього, хоч якби були разом пішли, то **напевно** не булоб ні одного з тих великих нещасть, які тягом переживає українська нація у-сю свою історію. Під поняттєм „фронт” розумію не тільки боєвий фронт воєнний, але й усякий инший, організаційний, культурний, письменничий, публіцистичний. З фронту втік уже Вищенський, коли замість остати на Україні й боронити того, в що вірив, що воно добре, — поїхав собі на святий Афон, щоб у тихій келії „молитися Богу” та спасати себе. З фронту втікає кождий публіцист, який не висказує отверто своєї думки, аби не наразитися комунебудь, хочби і своїй безкритичній товпі. Зате втікание з фронту покутують усі, а ті, що втікають певно, не найменше.

Прототипом тих утікачів перед поношеннем тягарів для своєї держави були наші „татарські люди.” Се ті українські оселі яким так не сподобалися данини, побирані від них княжою владою, що воліли піддатися Татарам, аби тільки позбутися попередніх тягарів своєї держави. Наслідок був такий, що Татари згодом почали брати в них не тільки ще більші данини, але і їх самих та їх дітий тисячами гнали в ясир, замінюючи цілий наш край в одну руїну. Ті „татарські люди” не перевелися в нас і по сей день: їх „ідея” „працює” дальше в їх головах — з таким самим наслідком, страшним наслідком.

Хто не памятає, як у нас скоро приймалася „ідея антимілітаризму” — у нас, поневоленого народу, який повинен у собі плекати якраз ідею военної боротьби проти гнобителів. Ідея антимілітаризму вродилася і виросла в суспільностях, які мали аж такі надмірно сильні армії, що вони своїм тягарем пригноблювали ті суспільности. А ми з чужих брошурок переймали бездумно й бездушно ту корисну **для инших** ідею і кричали, що треба її ширити — між нашим народом! І так стало в нас патріотичним ділом викручуватися від військової служби. Прийшла велика війна. Тих, що викрутилися, забрали також до війска, але як просте гарматне мясо, що не мало ніякого вишколення: не дали їм домріяти мрії про „спокійне життє”. Хто згинув, хто скапарав найкращі літа в поневірці, а всі разом — не випродукували навіть малої групи вищих старшин. Бо в суспільности царствував такий „фільософічний” погляд на ту справу: „Мав батько трьох синів, два були мудрі, а третій пішов до війска”. — Ті, що висказували такі ідіотичні „дотепи”, усміхалися притім з почуттем розуміння „поступових ідей”. І „поступили” ми так, що як ударила рішаюча година, то не було кому армії повести. Бо горстки людий замало на таке діло тай ще серед суспільности, в якій виховано погорду до „мілітаризму”, себто в погорді до науки для оборони свого народу і своєї землі! Але страшна наука, яку дістав наш нарід, остала майже без наслідків. Дурноваті мрії про якесь „загальне замиренне” досі покутують в головах маси наших рабів, які без чужої брошурки не вискажуть вам абсолютно ніякої думки про ніщо. „Нема права” думати самостійно, з точки інтересів своєї нації. Слова Тараса: „Нехай Німець скаже, ми не знаєм” — до сеї пори заховали свою глибоку влучність з тим, що під словом „Німець” можна розуміти взагалі всякого чужинця. Словом — виходить таке, що „мав батько трьох синів, два були дурні, хоч уважали себе дуже мудрими, а третій пішов до війска і там учився служби”. Але, розуміється, тих, що не пішли до війска, було за багато й годі було з ними щось путнього зробити.

Тут уважаю вказаним підчеркнути для тих, що не пішли й ніколи не підуть до війска, що я не накидаюся ні на Шевченка, ні на свого товариша, який листом дав мені привід до написання сеї статті. Бо уважаю їх вискази висловом утопізму, викликаної за зорячою діяльністю: а їх діяльність зовсім не вказує на квієтизм духа й охоту ховатися в мишачу дірку та „спокійно сходити зі сцени.” Слова Тараса „А я так мало, небагато”... — свідчать про те, що навіть горячі вулькани викидають із себе часом жужелицю і пісок, які засипають очі. Але з того не слідує ще, щоб уважати ту жужелицю своїм діеалом і з піску крутити батоги для „підбадьорювання” себе в бігу на арені життя.

Нікому з нас не вільно думати про те, щоби спокійно сходити зі сцени і йти до хатиночки в гаю — на безконечні ферії. Бо все одно така думка нічого нам не поможе, навіть як удасться нам побудувати ту хатиночку: з неї викинуть нас, хатиночку спалять, нас тяжко побють і відберуть здоровле тай — не дадуть спкойно заживати безмежних вакацій. І та думка про сходження зі сцени, про спокійне життє і вічні канікули принесе нам — якраз противне тому, про що мріємо. Вона ослабить у нас волю й охоту до того, аби остати на сцені до кінця свого життя, боротися і все думати про боротьбу: її зробити дійсним нашим ідеалом, про який приємно булоб нам думати. Навіть утома й хороба не можуть оправдати мрії про сходження зі сцени! Бо тоді треба мріти про — здоровлє й енергію — для боротьби і ще раз боротьби, яка повинна нам увійти в кров і кости так, щоб ми не терпіли людий, які усуваються від неї, так, щоб ми навчилися жорстоко приневолювати до боротьби инших, ту масу „татарських людий”, яка волить піддатися кождому чужинцеви, аби тільки не поносити жертв і тягарів у своїй організації. Бо тільки таким чином зробимо людий з тої татарської худоби, яка завалює трохи не кожду сторінку нашої історії і потому плаче, що її бють. Якби ми були в свій час не вагалися, чи вистрілювати хочби через половину тих, що не ставали до мобілізації, то сьогодня малиб ми свою державу. Бо були хвилі, коли її можна було закріпити, хоч не багато таких хвиль було. Се не закид. Бо що ми незробили сього, се доказ, що ми не були виховані до сього. Але тепер, по такій тяжкій науці, кріватій науці, дорого заплаченій науці — час виховувати себе! Передовсім кождий себе! Нехай ніхто з нас не мріє про мир і тишину, але про боротьбу і про жорстоке силуванне до боротьби тих, які не можуть додуматися до конечности боротьби. Зі сцени може нас скинути тільки одна смерть і більше ніхто й ніщо. З таким ідеалом у душі мусимо діпняти свого, хочби проти нас змовилися всі сили світа. Бо ми матеріял на велику націю, якою напевно станемо, коли матимемо свій методу.

Ціла ся стаття виглядає на перший погляд на — теоретичне „міркуванне”. Але в дійсности вона практична. Про се може переконатися кождий читач, котрий тільки у своїм нутрі випрямить думку в напрямі, який тут вказано. По якімсь часі почуватиметься зовсім инакшою людиною: більш енергійною та бадьорою, ніж був передтим. І навпаки: хто освоївся з утопістичною мрією про мир і тишину, про те, що він бідний так мало, небагато благає в Бога й може одержить, — той уже дірвавий розбиток, який ніколи не побачить пристані. Бо зогниє на бурливих водах сучасних неспокійних днів. Се доба боротьби розбурханих кляс. І народів, яка тріватиме дуже довго. Як зівяле листє змете вона в калюжу внутрішньої депрації всіх, котрі не скристалізують у собі твердого ідеау борні як чогось приємного, як свого живла котрим треба дихати й жити. А ідеал борні полягає на тім, аби: 1. любити її і 2. безоглядно присилувати инших до неї — тих, що мріють про спокійну хатинку в гаю. Та мрія сама в собі не зла, але але тільки тоді, коли мріється про неї як про точку опору для ще успішнішої боротьби, а не як про дімок, де булоб вигідно вилегуватися і пити добре молочко від власної корови. Бо, як відомо, всіх коров реквірують у неспокійних часах, а в дімках кватирують — війско.

Писано на Свят-Вечір у Виннипегу (Манитоба, Канада).

(Укр. Скиталець).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЮТИКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє що надзвичайний мітинг відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 11. марта в Литовській гали під ч. 314 Нікол стр. На порядку нарад важні справи до полагодження. — П. Линтей, предс.; В. Лисогір, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим подається до відома членам Тов. Вільність в Америці, від. 172, що квартальні збори відбудуться 10. марта о год. 7.30 вечером в Н. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та ул., на котрих кождий член безуслівно повинен явитись, бо маємо богато нових справ до полагодження: справозданне контрольної комісії, діяльність уряду від дня його урядовання, справа прапора і справа представлення, а помимо сих справ маємо другі важні справи, котрі мусить полагодитися на сих зборах. Неявившийся член буде підлягати карі після статута. — М. Боднар, фін. секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59 повідомляє своїх членів, що квартальний мітинг відбудеться в неділю, 11. марта о годині 2. пополудни в церковній гали під ч. 34 Біч стр. Кождий член має прибути на означений чов, бо суть дуже важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2.00. — М. Будник, І. Глива, В. Кузів, В. Венгринович.

ПОЗІР! БЕЙОН, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ!

Співацьке Драм. Тов. Боян при церкві Усп. Пр. Діви Евріі
відограє

В ЦЮ НЕДІЛЮ, 11. МАРТА С. М.

в церковній гали під ч. 30 E. 25th St.
два гарні представлення а ім.

ПАН ШТУКАРЕВИЧ

або **Оказія якої не бувало** — і

СЕМЕ НЕ КРАДИ

Початок точно о 6.30 вечером.
ВСТУП 50 ЦНТ.

Проситься всіх місцевих як і доокола живучих Українців о численну участь.
57-58 57-58

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ З

MAGNOLIA і STAR MILK

ЗАДЛЯ ЦІННИХ ДАРУНКІВ

ДЕРЖІТЬ КІЛЬКА БЛЯШАНОК У СВОЇЙ СПІЖАРНІ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЙ.

„Заховувати наліпки виплачується”

Український Народний Дім,
217-219 E. 6th St., New York City

УКР. ТЕАТРАЛЬНА ДРУЖИНА
під зарядом Д. Медова і участи Р. Соловієвої, виставить

В СУБОТУ, ДНЯ 10. МАРТА

ТАРАС БУЛЬБА ПІД ДУБНОМ

драма з козацького життя в 4. діях зі співами, хорами і танцями К. В. Писанецького

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11. МАРТА

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

Початок о годині 8.15 вечером.
Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт.+10% tax.

АНОНС:

В суботу дня 31. марта виставить
ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД
В неділю, дня 8. цвітня виставить
МАЙСЬКА НІЧ

БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ.

Заходом шкільної дітвори при українсько кат. церкві Сошествія св. Духа в Брукині, відограється представленнє

ІМЕНИНИ ВЛОДКА

комедія в 3-ох діях

В НЕДІЛЮ, 11. МАРЦЯ Б. Р.

в гали церковній при 162 N. 5th St.

Початок о годині 4.30 сполудня.
Вступ для дорослих 25 ц.; діти 10 цнт.

На се представленнє запрошує всіх Українців і Українок з Бруклина і околиці до як найчисленнійшої участи
57 КОМІТЕТ.

УКРАЇНСЬКИЙ·ТЕАТР
ПІД ЗАРЯДОМ
Д. МЕДОВА

PHILADELPHIA, PA.
ARCH STREET THEATRE
ARCH STREET і 6-та УЛИЦЯ
У ВІВТОРОК, 13-го МАРТА, 1923 Р.
— ВІДОГРАЄ —
ЦИГАНКА АЗА в 5-ти діях Старицького. Тикети можна уже дістати в касі театру.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕРОМ.
Режісер Д. МЕДІВ.

НАШИЙНИК ДАРОМ! — ФІРАНКИ, СТОЛОВИЙ ОБРУС.

ДАРОМ золотий (позолочений), гарний і цінний нашийник для кождої женщини, яка замовить у нас модерні, гарні фіранки і столовий обрус а рівночасно зарекомендує купно своїм сусідам, хоч ми певні, що згадані річи хто лише побачить, самий спитає за адресою, щоби і для себе зробити замовленне. ХАЗЯЙКИ, звернїть свою увагу на наші фіранки. Новий модель, який щойно вийшов з фабрики. Ріжнородні, прегарні нариси, з трівкої матерії, тому вистарчать на довгий час. Величина достаточна і на великі вікна. Вигляд сих фіранок з гори в долину так артистично окрашений, що кождий мусить звернути на них увагу. Словами годі се описати, вам треба бачити їх власними очима, щоб оцінити їхню красу. Вони станутъ прикрасою цілого мешкання. Вони давніще були великої ціни, позаяк лише богаті люде їх купували, однак ми рішили показати і обзнакомити загал з отсим виробом і тому лише на короткий час предкладаємо так низьку ціну, що купуєте їх майже даром. Ми вишлемо вам **гарні фіранки на два вікна**, ми вишлемо вам **великий, гарний столовий обрус**, білавої краски, трівкий, гарно вишиті закінчення, які надаються так на квадратний як і на округлий стіл. ВСЕ ТЕ вишлемо вам за низьку ціну, бо лише **за $5.75, а в додатку даємо даром гарний цінний нашийник.** ПАНІ! За одну фіранку або столовий обрус вам треба заплатити деинде далеко більше чим у нас за всі річи разом. Поможіть нам лише познакомитись загалеви з отсим чудовим закупном. Пишіть сегодня. Залучіть 25 центів на кошта пересилки і вишліть замовленне почтою, а рештуючу суму заплатите після одержання замовлення. Отся велика випродаж є лише на короткий час. Беріть перо в руки і не зволікаючи пишіть сейчас. Замовлення з Канади і Мексико мусять бути згори оплачені, бо так жадає американський почтовий уряд.

WALTERS SPECIALTY CO., 1217 N. Paulina St., Dept. 244, CHICAGO, ILL.

ВИЯСНЕННЄ НЕПОРОЗУМІННЯ

(Кореспонденція з Йозефова, в Чехословаччині).

Хвальна Редакціє!—

Дня 30. грудня, 1922, вислала управа „Самопомочі” підписана Корнилом Крушельницьким, Іваном Байгертом і Михайлом Грубою, допись, „Український жовні-скиталець до всіх дорогих Братів і Сестер в Злучених Державах Америки і Канади”, в котрій остерігає американських Українців, щоби не давали своїх жертв на „Різдвяний Дар” для „Укр. Січових Стрільців”, який збирався за помочию червоних коверт.

Просимо для вияснення сеї справи помістити слідуюче:

ЗАЯВА.

Управа „Самопомочі” в Українськім Військовім Таборі в Йозефові, в Чехословаччині, як допомогова централя одержала лист від Української Ліги Американських Горожан і Ветеранів в Ню Йорку з дня 19. січня, 1923, зі залученою „червоною ковертою”, з витинком „Свободи” ч. 269 з 18. листопада, 1922, в якій була проголошена збірка на „Різдвяний Дар” і заявою, що вона т. є. Українська Ліга Американських Горожан і Ветеранів в Ню Йорку ту збірку зарядила і зібрані 300 американських долярів на руки д-ра Степана Смаль-Стоцького в Празі для Українських Галицьких Стрільців в Йозефові на різдвяну вечеру переслала.

Управа „Самопомочі” стверджує отсим прилюдно, що дня 16. січня, 1922, **одержала** від від Вп. Пана професора д-ра Степана Смаль Стоцького суму 9666,80 чеських корон, яко виміну за 300 американських долярів, які Славна Ліга Американських Горожан і Ветеранів в Ню Йорку на різдвяну вечеру для Українських Галицьких Стрільців в Йозефові на збірках в церкві св. Юрія підчас панахиди по поляглих Стрільцях а також в Українськім Народнім Домі і перед представленнем в Ню Йорку за посередництвом червоних коверт із написом „Різдвяний Дар” для „Українських Січових Стрільців” зібрала.

Отсей дорогою, дякуючи в імени цілої військової еміґрації за княжий дар Славній Українській Лізі в Ню Йорку а також всім великодушним жертводавцям, заявляє управа „Самопомочі”, що „Заява” тої Ліги поміщена на другій сторінці ч. 18. „Свободи” з 22. січня, 1923, вповні правдива, **бо гроші зібрані прибули у згаданій скількости на місце призначення.**

Цею нашою заявою хочемо успокоїти всіх жертводавців, справити непорозуміннє, яке задля неяких неформальностий при оголошенню збірки а іменно, що збірку оголошено для „Українських Січових Стрільців”, які від розвалу Австрії, як щось окремого не істнують, а входять як кожда звичайна частина у склад Української Галицької Армії і під яких імя під цю пору стараються підшитися всякі, нашій народній справі ворожі елементи, а переважно недоварені „інтернаціоналісти” та ляцькі угодовці.

До всіх збірок, які не будуть проголошувані під іменем „Української Галицької Армії” або „Українських Галицьких Стрільців” мусимо відноситися з певною резервою, щоби не позволити навіть в такий спосіб сплямити наш національний прапор, який так чесно, гордо і непохитно несла, несе і дальше понесе наша геройська Українська Галицька Армія.

Цим нашим вияснeнням даємо повну сатисфакцію Славній Українській Лізі Американських Горожан в Ню Йорку за заподіяну нашою статтею кривду і непріємности. Заявляємо також прилюдно, **що маємо і дальше повне довіре до Славної Ліги а зокрема до ініціятора тої збірки Високоповажаного пана Стефана Дембицького, голови Ліги.**

Яко доказ цього, просимо Славну Українську Лігу Американських Горожан **приймити від нас уповноважнення до уладжування збірок на поміч Українській Галицькій Армії і користуватися назвами „Самопомочі” і нашого військового органу „Український Скиталець”.**

Йозефів, 12. лютого, 1923.

ЗА УПРАВУ „САМОПОМОЧІ”:
Корнило Крушельницький в. р., голова; **Ів. Байгерт** в. р., скарбник; **Мих. Груба** в. р., писар.

(Печать).

32

ДАРОМ

вишлемо нашу прегарно ілюстровану „Підручник для Винахідників". Пишіть по него днесь по українськи.

Ім'я A. M. WILSON є знане через 32 літ.

В справі патентовання винаходів, і продажі патентів звертайтеся до солідних патентових адвокатів лиш в Вашінґтоні, на адресу:

A. M. WILSON, Inc.,
310 Victor Bldg., Washington, D. C.

ROYAL MAIL
„Подорож вигоди"
ДО ЕВРОПИ

Одно клясові кораблі з кабінами. Славний „O" корабель "Orbita" "Orduna" переоблені на одно клясові і третої кляси кабін кораблі вдають надзвичайну вигоду до Гамбурга. Найнизша ціна ІІ. кляси $130 і висше. Ціна ІІІ. кляси $103.50

Два гарні нові кораблі "Orca" і "Ohio" мають 1. 2 і 3-ту клясу нічнуть відіжджати до Европи на весні.

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
Sanderson & Son, Inc., Agents
26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти

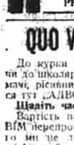

Мущини! Хороніть себе перед всіма зараза: ними хоробами

SANYKIT

Охоронує для мущин Дає найбільшу охорону
Велика рурка 35 цнт., Kit (4's) $1.00
У всіх аптиках або у San-Y-Kit, Dept. B, 92 Beekman St., New York
Пишіть по циркуляр

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна.

T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

QUO VADIS? КУДА?

До куди чи до ким? до учителя чи до школяра? Многі наші будуть товмачі, рісьники і писарі охоронують ся тут „АДВОКАТАМИ".

Шадіть час і гроші винахідники!

Вартість патенту лежить в ФАХОВІМ переопрацюванню справи. Длятого ми не ужидаємо перепродажуємо навіть найтруднійші справи патентові ФАХОВО як найскорше, але і помагаємо шукати купця.

Жадайте нашу БОНД на виходи, які хочете нам прислати до БЕЗПЛАТНОГО переглянення або надалєсе винахід в руки незнакомих. Пишіть по книжку „Що винахідник повинен знати", яку висилає старша вічальна фірма патентова

AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY, Inc.,
1400 Broadway, New York, N. Y.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.

Нижше половина регулярної ціни. Найновійші модели вироблені найлучшими фабриками в Европі, що тільки прийшли і ми можемо продати їх нижше половини регулярної ціни. Гармонії італійського виробу, сталеві тони, гарно блискучі, викінчення магоґоновії, нікльові ролі.

B60.—21 ключів, 8 басів, 124 сталевих тонів $8.95.

C70.—21 ключів, 12 басів, 144 сталевих тонів $12.95.

Пишіть, єсли гармоній не можуть бути або заслуговані за подвійну ціну. Замовте собі одну днесь. Пришліть $1.00 марками, решту заплатите поштареви коли прийдеє гармонія. Вдоволенне гарантоване. Кошт перевозові, звернемо гроші. Специяльна оферта на ограничений час лишень.

Замовляйте сейчас доки суть.

A. E. ORIOL CO.,
15 Park Row, New York, N. Y.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Першорядні якости ПЕРА ФОНТАНОВІ „Waterman's Ideal Fountain Pen" можете купити в Книгарні „Свобода". Перо гарантоване 14 каратове золото. Перо наповнюєсь чорнилом не по треба чорнило виливати, бо в нім за приміщений ріжок мотикою двох мікою сторони... запускаєть перо в чорнило... всякої перо наповнює, зо...

Ціна того пера з пересилкою $2.75

Пишіть на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Від рідних і котрих сторони... до МУЗИКИ... гроші.

2221 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 i West 6550

ДОПИСІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звіт з віча яке устроїла „Ліга американських горожан українського роду", дня 18- лютого 1928.

Зараз по Службі Божій, яка скінчилася коло пів до першої, почав збиратися нарід і уже о годині 1.45 отворив віче предсідатель Ліґи, д. Мих. Дубас кількома словами в українській і анґлійській мові. Покликавши секретарів Ліґи дд. Андрія Шостака і Стефана Слободзяна до заняття свої хмісць, уділив слова як першому бесідникови, Американцеви д. Бленденбурґови. Забравши слово д. Бленденбурґ говорив около три чверти години. У своїй бесіді він говорив щиро та зі зрозумінням про українські справи. Найбільший натиск клав на це, аби Українці ставали горожанами сего краю, бо із цього мають дві великі користи. Перша, що як горожани Америки мають всюди доступ, чи до урядів, чи до товариств, і можуть брати живу участь в політичнім житю Америки, а друга, що як горожани сего краю, будуть мали повне право упоминатися у американського правительства помочі в ділі висвободження нашого старого краю. А притім настало тепер нове право, що не-горожанин Злучених Держав не може навіть нікого спровадити зі старого краю. В виду того треба конечно, як ми хочемо поправити свою долю тут і в старі мкраю, ставати горожанами Америки а притім організуватися, то є вступати до горожанського товариства Ліґи. Бесіду його приняли вічевики грімкими оплесками.

Другий з черги говорив о. Ваньо. Згадав коротко але щиро про події в старім краю та те лихоліття, яке там нарід наш переживає. І його бесіди вислухали присутні з великим одушевленнем.

Третий з черги говорив Др. Вол. Коваль. Уже як тільки предсідатель вимовив слово, що „тепер скаже Вам пару слів Др. Коваль", посипалась буря оплесків. Забравши слово Др. Коваль відразу заявив, що його бесіда буде звернена не так до зібраних, як до їх кишень, однак зібрані тим не збентежелися, але еще більше, з подвійною силою та запалом, почали плескати в долоні. Приступивши до властивого слова, Др. Коваль перейшов боротьбу та змагання нашого правительства у висвободженню нашого рідного краю з ляцького ярма, і додав, що ми мусимо всіми силами помогти йому в тій боротьбі. Від нас, Американців, залежати-ме доля нашої дорогої вітчини. Длятого нашим святим обовязком кождого і кождої є помагати всіми силами, хто чим і як може. Мусимо зробити дійсну жертву, як хочемо аби наша вітчина була вільна. Відтак, винявши пять долярів, передав їх предсідателеви і сказав, що сподієтьcя що як підуть колектори, то кождий положить таку саму суму. Відтак о. Ваньо сказав, що буде ліпше, як ми не будемо мучити колекторів, а кождий принесе сам, перед президію, на стіл. Потім винявши також пятку положив її перед президію. В тім наступив хаос та замішанне, але „пяткове". Оден наперед другого аби бути на першім місци. Аж серце не одного з радости заплакало, як бачив на власні очі, як та філядельфійська маса в так короткім часі, потрафила так зорганізуватися, закинувши вузкозору партійність, та як станула в оден сильний фронт проти спільного ворога тирана Ляха і як спішить з жертвами. Та мимо того всего, пішли також і колектори, бо не усі були такі, що могли дати по пять долярів.

На вічу не було більше як дві сотні людий, а зібрано 308 долярів. Спису поодиноких жертводавців в тім звіті не подаємо, з тої причини, що його подасть Місія, однак як би чиєсь імя було пропущене, або мильно подане, просимо ласкаво звернутися до нас і прийти на мітинг, який відбудеться в четверту неділю в місяцю марті, в домі Горожанського Клюбу, а ми дуже радо сю похибку справимо. Також в той день зволять зголоситися ті, що дали по 5 долярів по свої посвідки, які надішле Місія з Вашінґтону. В той день також може кождий Українець і Українка, що мають хотьби тільки перші папері записатися до Ліґи без вступного.

По збірці предсідатель уділив голосу д. Т. Грицейови, який в короткій а гарній бесіді пояснив зібраним про горожанство, длячого ми повинні ставати горожанами сего краю та організуватися в Лігу а вкінци положив великий натист на народний податок. Візвав, аби усі старалися платити народний податок через свої організації, У. Н. Союз, „Провидінне", „Народну Поміч" і „Згоду Братств", а хто не стоїть в тих організаціях, аби платив через Ліґу. Бесіду його приняли зібрані з великим одушевленнем і оплесками.

По цім відчитав секретар, Андрій Шостак, резолюцію, звернену до американського правительства, в якій протестується як найенерґічнійше против страшних ляцьких звірств, попо(л)нюваних на українськім народі в Галичині, домагаючуся, аби американське правительство уже раз старалось положити тому всему конець. В резолюції протестується проти стягання з нашого населення неправної данини та реквізиций, проти безправних арештовань нашого народу і священства, проти знищення наших видавництв, шкіл та суїх інституцій, не поминаючи й гуманітарних, проти безправного перепровадження виборів і проти безправного побору наших хлопців до ляцького війска. Резолюції зістали ухвалені одноголосно, а по переведенню їх на анґлійський язик вишлеться їх там, де треба. Опісля предсідатель подяквав убесідникам за виголошені промови, а зібраним за їх участь та жертви та замкнув віче о годині 5.30 з полудня. Присутні з „Ще не вмерла Україна" на устах почали помалу розходитися домів.

Не від річи буде також, коли на отсім місци подякуємо нашим славним філядельфійським Січовикам, які не тільки на наше, але й на кожде віче йдуть громадно та агітують поміж другими аби явилися в як найбільшім числі. Дякуємо також нашому парохови о. М. Кінашови, що в церкві горячими словами заохотив нарід до участи в вічу.

Зібрані гроші зараз на другий день предсідатель Ліґи д. Мих. Дубас та секретар Д. Шостак передали особисто представителеви Місії Д-ру Л. Мищузі, який був того дня у Філядельфії. Перебираючи сю суму, не міг він найти слів подяки для філядельфійських Українців, і підніс, що філядельфійці є дійсно одними з тих, з котрих повинні брати инші громади примір високого патріотизму.

Андрій Шостак і
Стефан Слободзян,
секретарі віча.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Коляда на рідний край.

Щоби допомочи рідному краєви, Укр. Зап. Ком. вислав по своїй громаді Вунсакет колядників, щоб пригадати їм, які свята мають наші браття та сестри там, за широким океаном. Ходили по коляді: Стах Виспянський, Йосиф Квасінський, Анастазія Янчишин, Марія Липська, Йосиф Гричух, Петро Сулима, Василь Коцюбінський, Василь Кучирявка, а ще допомогла своя банда і співаки. Добрі люди зложили на їх руки такі жертви:

По $5.00: о. Юрій Крупа, Михаїл Варда(че)вський, Олекса Рогожинський, Василь Кушнір, Михаїл Скибінський і Василь Пасічний; по $3.00: Михаїл Чагарин і Василь Бурак; Йосиф Кава $2.50; по $2.00: Йосиф Виспянський, Михаїл Зап(іт)ний, Николай Вецал, Андрій Борис, Амброзій Д(ем)ян, Кароль Сулима, Олекса Колісник, Юрій Іванович, Дмитро Герман, Михаїл Богович, Николай Герман, Яким Шпавара, Йосиф Дзьман, Андрій Галас, Ігнатий Кушнір, Іван Даньків, Михаїл Кінаш і Дмитро Ремінник; по $1.50: Іван Рапко, Андрей Сусла, Йосиф Чагарин, Лука Комоницький, Теодор Кеськів, Томко Лаба, Мойсей Копернюк і Юрій Бурак; по $1.25: Василь Чарний і Ігнатий Тепер; Григорій Гайкович $1.20; по $1.00: Іван Янчишин, Стефан Свинарчук, Семен Комар, Юзько Мороз, Іван Боднарчук, Іван Похила, Стах Захарків, Василь Чагарин, Йосиф Гричух, Сидор Білінський, Остап Кравець, Андрій Королишин, Павло Коцюба, Петро Шевчук, Михаїл Підгородецький, Іван Томчишин, Марія Ясинович, Петро Лабчинський, Ілія Ковій, Николай Околіта, Андрій Перешлюга, Іван Правор, Николай Щпак, Іван Ґулювач, Марко Натиняк, Семен Мостецький, Михаїл Баворовський, Ігнатий Гливка, Демко Доброво(да), Ів. Гуцал, Йосиф Ходоровський, Іван Рудник, Александер Чарний, Петро Гук, Михаїл Яцишин, Михаїл Заяць, Андрій Харук, Олекса Кухаришин, Мих. Боднар, Микита Рапко, Василь Козак, Василь Бабій, Николай Гричух, Войтко Барцюк, Михаїл Пророчок, Вікентій Хурий, Михаїл Герман, Григорій Кічак, Андрій Сирота, Николай Тригубчак, Михаїл Радомський, Василь Кучирявка, Йосиф Липський, Константин Липка, Франко Будник, Людвік Борачок, Василь Пророчок, Прокіп Ткач, Стефан Гурбиль, Петро Олійник, Лука Самборський, Юрий Самборський, Максим Самборський, Ів. Цинків, Анастазія Бабій, Катерина Модь, Яків Процишин, Петро Сусла, Петро Гембаровський, Григорий Кузик, Теодор Когут, Ілія Околіта, Василь Косців, Станислав Виспянський, Йосиф Квасницький, Ілія Косик, Кіндрат Сьвірський, Данило Спас, Лев Козановський, Дмитро Зеленецький, Дмитро Лукиник, Ксенька Бирич, Василь Буката, Теодор Кравець, Андрій Басан, Антоній Погиги, Антоній Гурняк, Петро Сталений, Данило Лукиник, Ів. Вольний, Григорий Барабаш, Василь Патрило, Мартин Проборівський, Петро Коцюрський, Дмитро Бойко, Антоній Цикун, Іван Назарик, Іван Маленчук, Іван Кавфоник, Прокіп Зарівний, Демко Томасишин, Андрій Швець, Антоній Трибович, Андрій Ходоровський, Михаїл Гніт і Олекса Косик; по 75 цнт.: Михаїл Кавфоник, Марія Липська, Корнилий Фірман, Михаїл Фірман, Василь Корнишок і Петро Сулима; Ілія Захарків 70 цнт.; Василь Кінаш 55 цнт.; по 50 цнт.: Йосиф Длобенька, Йосиф Осовий, Михаїл Карась, Стах Щенбор, Михаїл Овсений, Павло Кушнір, Ірина Бойко, Дмитро Бардачевський, Николай Житарук, Йосиф Гловацький, Іван Пригода, Стеф. Сагайдак, Пилип Стойка, Ілія Позпаньський, Константин Курпіцький, Мих. Мотика, Іван Токар, Іван Тур, Захарій Пилипець, Марія Петрович, Іван Затонський, Йосиф Курилик, Михаїл Бойко (з пов. Городенка), Текля Лукиник, Николай Корчинський, Николай Сторожук, Іван Більський, Андр. Федьків, Стефан Коньцький, Іван Семченко, Николай Музика, Антоній Цірка, Григорий Голик, Марія Кашуба, Ігнатий Кравець, Петро Ремінник, Тома Кокольський, Іван Городивський, Николай Балюк, Петро Руманович, Томко Кушнір, Семен Бухтик, Павло Схаб, Николай Сагайдак, Іван Строцький, Томко Павлюк, Йосиф Бардачевський, Іван Пурич, Казимір Кметковскі, Йосиф Городивський, Адам Братковський, Денис Матвів, Марія Цибульська, Василь Копитко, Анна Борозна, Анна Борозна Шкварок, Семен Туз, Катерина Семенюк, Григорий Мітушинський, Петро Гарматюк, Николай Гладик, Андрей Гладик, Анна Рудик, Марія Черяньська, Пилип Косцяк, Василь Антонів, Іван Боднар, Ст. Пахомський, Стах Сарафин, Іван Денисюк, Микола Лис, Максим Сербай, Семен Рогожин, Михаїл Грошовий, Василь Пачковський, Іван Сарахман, Михаїл Рибак, Вікторія Пашкевич, Ів. Рогожин, Кость Альбрихт, Віліям Ботон, Николай Гловак, Михаїл Гонта, Петро Клекот, Стефан Полак, Мафтей Чофай, Прокіп Чофай, Франко Сирота, Антін Радовський, Павло Юзва, Яремія Гаврилишин, Йосиф Бойко, Василь Ванкевич, Николай Лотоцький, Павло Волинець, Петро Гаврада, Онуфрій Черніньский, Михаїл Жук; по 40 цнт.: Тома Стойко і Іван Сенишин; по 35 цнт.: Стефан Зарічний і Василь Бровчук; Лев Косців 30 цнт.; по 25 цнт.: Микола Сьвіц, Франко Пінто, Йосиф Кравець, Н. Н., Корнило Бонацький, Теодор Раткович, Александер Сосяк, Михаїл Древняк, Олекса Градюк, Юлія Семенчук, Йос. Ключевич, Михаїл Подорожний, Петро Українець, Олекса Литвинець, Яків Гайда, Ігнатій Доміник, Николай Городивський, Андрій Осарчук, Марія Мостецька, Стефан Сідляр, Микола Рибак, Микола Цірка, Катерина Тутай, Теодор Кучер, Лука Фостаковський, Юзефа Гладик, Сидор Голінський, І. Черніньский, Марія Заходник, Розалія Прокопів, Андрій Лаба, Франка Лозинська і Данило; Григорий Боднарчук 20 цнт.; Андрій Лабчинський 15 цнт.; по 10 цнт.: Павло Кічак, Лев Романський і Терентий; Н. Н. 7 цнт. Зібрано усьої коляди на рідний край в Вунсакет $263.22.

До того прийшла еще коляда з Мил(в)ил, Месс. $12.50. Жертвували слідуючі: М. Мохнацький $2.00; по $1.00: М. Шпідар, І. Коцюба, О. Чубай, І. Маланчук, М. Стасишин, К. Кузь, С. Стецяк, Г. Шевчук, О. Польний; по 50 цнт.: С. Свищ, Я. Тимчишин, В. Яцуш. Загальна сума з коляди з Вунсакет, Р. Ай. і з Милвил, Месс. вино(сить) $275.72.

Укр. Зап. Комітет складає сердечне спасибі колядникам за це, що потрудилися, а цілому загалові, що не жалували своєї тяжко запрацьованої центи на коляду на рідний край.

Укр. Зап. Комітет вислав з тих грошей до рідного краю як слідує:

Укр. Стрільцям в таборі в Юзефові в Чехії $50.00; Укр. Акад. Громаді в Чехії $25.00; Укр. Громадському Комітетови в Чехії $25.00; Укр. Студентам у Відні $25.00; Укр. Запомоговому Комітетови у Відні $25.00; Укр. Інвалідам в Галичині $50.00; Укр. вдовам і сиротам в Галичині $25.00; на укр. приватні школи в Галичині $25.00; оплата дрефтів і пересилка $3.75. Всі ті гроші вислано доляровими дрефтами на руки Д-ра Стефана С. Отоцького в Чехії, котрий мав занятися розділенням всіх гроший на повищі призначені цілі вкраю. Решта гроший які позістали у касієра, будуть прилучені до місячних вкладок, бо вже розпочалася місячна колекта збирати еще від 17. лютого 1923, яку громада Вунсакет, Р. Ай. наложила на себе добровільно по 25 цнт. місячно. Коли зберется відповідна сума, то знов відішлеся до рідного краю, де, і кому найгірше буде потрібно.

ЗА КОМІТЕТ:
Вас. Косців, предс.; Іґн. Тепер, кас.;
Ігнатий Кушнір, секр.

ВСІМ УКРАЇНЦЯМ ДО ВІДОМА.

ЩО — ДОЛЯРАМИ ВИПЛАЧУЄ ПОСИЛКИ в Старім краю
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,
ЩО — НАЙСКОРШЕ І НАЙДЕШЕВШЕ ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ до краю чеками доляровими, дрефтами, переказами почтовими і телеграфічно
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,
ЩО — ШИФКАРТИ на всі Лінії до краю продає,
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,
ЩО — РІДНЮ З КРАЮ СПРОВАДЖУЄ,
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,
ЩО — СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ, як контракти купна і продажі, справи судові, спадкові, маєткові, записи і тестаменти полагоджує точно та по мірних цінах
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,
ЩО — СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ, афідевіти, повновласти, продажі домів, заміни домів і фармів, асекурації всякого рода, вироблювання позичок — морґечів — переводить точно і совістно
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,
ЩО — ЗА ВСІ СПРАВИ, переведені в одиновім УКРАЇСЬКІМ БЮРІ В ШІКАҐО РУЧИМО. Услуга чесна і скора. Поради дармо.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В ШІКАҐО
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE
MICHAEL KLEM, Notary Public, Prop.
2020 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

ЛИШЕ СЕГО МІСЯЦЯ

15 РІЧЕЙ ВАРТОСТИ $40.50 ЗА $13.95

Низька вартість німецької марки і безграничний ринок збуту дало нам нагоду по дуже дешевій ціні закупити німецькі вироби і уможливило перепродаж тутешній публиці по ціні якої жадна американська фабрика не всилі доставити. Щоб дати спромогу ширшому загалови покористатись отсею офертою, ми ограничили для покупців лише одно замовлення виказаних річий.

ЗА $13.95 (з оплатою пересилки) МИ ВИШЛЕМО 15 РІЧЕЙ ПЕРВОКЛЯСНОГО ВИРОБУ, і так:

1) Мужеський годинник, величина 16. Таких годинників не було еще на американському маркеті. Спроваджені впрост з Німеччини. Годинник сей точно показує час, а машиновий модель так міцний, що хоч впаде на камінний хідник, нічого йому не пошкодить. Верх з прегарною французькою різбою, старинного артистичного взору. Годинник сей дуже гарно представляєсь. Ціна $10.00.

2) Прегарний ланцушок до годинника, позолочений, звичайної довжини з компасом. Ціна $3.50.

3) Складаний ножик з двома вістрями; одно срібне, а друге сталеве; долотце, прилад до отвирання бляшанок, коркотяг і сверлик. Оправа з трівкого металю, величина приблизно 3.5 цалів. Ціна $1.50.

4) Спеціяльний театральний далековид, німецького виробу, обведений чорною скіркою з додатком баксочки на сховок. Вартість $5.00.

5) Мала кишенкова електрична лямпа, інтересної конструкції, що кождого заїнкавить, дуже практична і дає достаточно світла. Ціна $3.00.

6) Мужеська мошонка на гроші, дуже наручна, з металевою обвідкою, з двома отворами: до вкладання і вибирання монети. Ціна $2.50.

7) Фонтанове перо в цілому значінню того слова, трівке і закінчене 14К золотом. Новий модель. Мішочок гумовий, а ціле перо легке, а так щільно зложене, що атрамент зі сталевого сховку ніяким робом не протече. Ціна $2.25.

8) Імпортована автомат-машинка до роблення папіросів, цема більш наручнійшої; треба лише замкнути засувку а другим кінцем виходить готова папіроска. Машинка отся невеликого розміру й практична. Ціна лише $3.50.

9-12) Прилади до машинки на голенне: а) бритвак з доброї стали; б) ремінь; в) мило; г) мильничка; д) квач; згадані предмети трівкого виробу вартостю $3.00. Ціна $1.75.

13) Позолочена мужеська шпилька до краватки, окрашена ґеніяльною діямантовою розеткою. Ціна $2.50.

14) Пара прегарних позолочуваних шпинок манкетових, викінчені платиною і з перловим очком. Ціна $2.00.

15) Автомат-цигарничка німецького виробу, сама викидує решту недогарків. Ціна $1.75.

Згадані предмети можна купити окремо після поданої в оголошенню ціни. За вдоволенне ручимо — в противному случаю звертаємо гроші.

ГРОШИЙ НАПЕРЕД ВИСИЛАТИ НЕ ПОТРІБНО. Вишліть лише ОДИН ДОЛЯР на почту, а решту суму заплатите треба після одержання товару. Шліть замовлення СЕГОДНЯ, доки ще є нагода.

GLOBE IMPORT COMPANY,
333 SOUTH DEARBORN ST., Dept. U-1, CHICAGO, ILL.

ПОДЯКА

Отсим складаю щиру подяку Урядови У. Н. Союза за суму $500, яку виплачено мені по моїм мужу Петрі Цабалю, котрий належав до від. 38 У. Н. С. бр. св. о. Николая в Оборн, Н. Й. Я бідна вдова з 5 дрібними діточками остала. Тільки потіхи, тілько радости маю, бо що-як я тепер зробила би в зимі без цента, без роботи. Який перозум кождої жінки, котра не примусить свого чоловіка, щоби був членом У. Н. С. тай забезпечив будучність своєї родини? Мій блаженої памяти муж Петро не хотів належати ніяк до Союза, та я таки його упросила і угрозила, що мусить, тож він вчинив мою волю, а днесь мені ціла розрада і порада то У. Н. Союз. Нехай не буде одної замужної жени, щоби не вступила тими слідами. Ще раз складаю щиру подяку Урядови У. Н. С. і бр. св. о. Николая в Обурн, Н. Й. — Євка Цабаль.

ПОЗІР! АНСОНІЯ, ДЕРБИ І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Заходом обєднаних Братств І. Товариств в Ансонії і Дерби, Конн. відограється представлення під заг.

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

драма в 3-ох діях з 4. відслонами в гали Вархолика під ч. 158 Jeresy St., Ansonia, Conn.

В СУБОТУ, 10. МАРТА 1923

Початок о годині 7-мій вечер.
Вступ 34 ц., фед. текс 4 ц., стейт текс 2 ц. Разом 40 центів.

Товариші і Товаришки! Проситься вас всіх прибути на це гарне представленнє, а тимсамим допоможете тим, котрі кладуть свої буйні голови за визволеннє робітників і селян з окупаційних пазурів польської шляхти. Весь дохід призначений на політичних вязнів в Галичині зараз буде висланий впрост на призначене місце.

55-57 КОМІТЕТ.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ ЩО

як наслідки війни і революції, Україна втратила від 60 до 70 процент своїх докторів? Чи Ви знаєте, що коли купуєте Гелмар цигаретки, Ви дістаєте чистий турецький тютюн і повну вартість за свої гроші?

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити факт, що декотрі Українці добре заробляють та мають успіх в життю, а другі не знають сего. Люди знаючі англійську мову мають ліпший успіх як ті, що не знають його. В Америці все залежить від знания англійського язика. Після нашої легкої системи, Ви навчитеся його протягом 3 місяців почтою. Пробна лекція і подрібности висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійські. Адресуйте: (1)

First American Preparatory School,
Dept. 46, 525 W. 47th St.,
New York, N. Y.

ФАРМИ!

РОДИМЦІ!

Нема гарнійшої і ліпшої околиці до поселення на фармах як Quakertown, Pa., який лежить на гарній і урожайній рівнині і де знаходяться школи, церкви, банки і фабрики ріжного рода. Є тут також одна польська фабрика пончох де працює богато польських і українських дівчат з доброю платнею. По близші інформації пишіть до: 51

J. MOZYNSKI,
826 N. Broad St., Quakertown, Pa.

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

З причини смерти, фарма мусить бути спродана за безцін, 300 акрів доброї землі, будівничий ліс, три великі овочеві сади, ріка і озеро на фармі, новий дім з 10 кімнат, стодола і другі добрі забудовання, 18 коров, 2 ялівки, бик, 2 коні, 200 курий, 2 безроги та ріжна машинерія потрібна на фармі, 1 миля до стації, 2 милі до міста, школа при фармі. Ціна за все $5000, готівкою $2000. 55-60

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 62 акри, 45 акрів орної землі решта ліс і пасовиско, дім з 8 кімнат, стодола, курник і другі забудовання, 2 корови, кінь, 100 курий, сіно, машинерія, 2 милі до міста. Ціна за все $1900, готівкою $700.

По причині слабости, мусить продатися фарма 122 акрів доброї землі, великий ліс, великий сад, дім з 10 кімнат, стодола, сайло, великі курники, другі забудовання, 12 коров, 2 коні, 200 курий, 3 милі до великого міста, близько цементової дороги. Ціна за все $4.500, готівкою $2.000. Голоситися до:

PETER OWDY, 194 Avenue A,
близько 12-ої улиці, New York City.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую у важній справі ВАСИЛЯ ПІЛЬКА з Дрогобича, котрий пару літ перебував в Troy, N. Y. Хто би о нім знав, зволить донести на понизшу адресу, або він сам хай донесе де обертається. Walter Kushnir, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 57-58

ПОШУКУЮ старшої Українки жеинщини або старшої дівчини за господиню в домі. Прошу голоситися письменно або особисто до ... 12838 Krueger St., Detroit, Mich. 56-9

Пошукую адреси краянів з Турки над Стрнем, Галичина, в важній і пекучій справі з нашого міста. Проситься краянів, котрі найбільше замешкують місто Olyphant, Pa. Зголоситись на адресу: Emil Swaryn, 151 Perrine St., Auburn, N. Y. 56-57

Прошу ЮРКА СИРОТУ з Жиравки коло Журавна в Галичині, щоби був ласкав подати свій докладний адрес або його знакомих хто буде читав тоє оголошенне, буде ласкав подати адрес Юрка Сироти під адресою: Nestor Szwed в Мечишові, повіт Бережани, Галичина. 56-57

ПОТРЕБА НА ФАРМУ української родини. Вимоги: муж мусить розумітися на фармерстві, жена на роботі в домі господаря. Платня для обох $120 в місяць, помешканне і харч. Заняте стале. Родина, котра хотіла би дістати се заняте, мусить бути здорова і середних літ. Голоситись до: "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 54-57

ДО ВИНАЙМУ інтерес, ґросерня і бучерня. Інтерес вироблений між Українцями і Анґліками. По близші інформації голоситися між 6—7 вечером до: John Zarsky, 34 Covert St., Jersey City, N. J. 57-59

ВИНАХІДНИКИ! Многі з Вас стратили грубі гроші на патентованю і продажи винахідників. Нім даремно натягнуть Вас на висилку винахідків і патентоване, жадайте наших інформацій. Требуємо кілька сильних патентів о умірковиних цінах. Що маєте? Inventors' Information Bureau, S. 363 Westfield Ave., Rahway, N. J.

КОНКУРС.

Українська гр. православна парохія в Nanty Glo, Pa. глядає дяковчителя великих професій невимагається. Зголошення слати до 1. цвітня с. р. під низше поданою адресою: о. Іван Палій, General Delivery, P. O. Nanty Glo, Pa. 56-58

КОНКУРС.

Парафія в Бефало, Н. Й. на Блек Рак, пошукує дяковчителя. Обнятє посади від 1-го цвітня с. р. Кандидат мусить знати дяківство, учити і проводити хор, учити діти та уряджувати представлення. Платня після угоди. Зголошення листовно сейчас до: Alex Kowalchuk, 52 Grote St., Buffalo, N. Y. 56-57

ЗАРОБИТЕ ДОБРІ ГРОШІ З ТРОКОМ.

Позаяк я купив реґулярний трок на угля (віз), продам свій 2 тоновий трок Federal, новий модель, нові гуми, ціла машина вичищена і помальована, гарантована, в добрім стані. Взяв за $600. Дешево так як Форд, а ліпша.

J. R. GREY, Coal Man,
West Easton, Pa. 53,57,58

ДОБРА НАГОДА

ПРОДАМ РЕСТАВРАНТ по причині слабого здоровля. Інтерес в дуже добрім положенню. Голоситися під ч.
64 JOHNES STREET,
NEWARK, N. J. 54-7

МАРІЯ ТАМКУС
АКУШЕРКА
З школи Белвю Госпитал
30 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6731.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN
специяліст хронічних і нищих внутрішних хороб, хірург.
Години офісові від 1. до 8.30 веч.
141 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12 рано
486 — 5th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 3572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
специяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4438 Lexington

ЕКС-СПЕЦІАЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

на нерви, кишки, шлунок, печінку, нирки, міхур, і ослаблених недуги, висипи на тілі, рев., скрофули, болі і всякі недуги ...

Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".